Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

5. maj 2022 *

»Præjudiciel forelæggelse – artikel 20 TEUF – unionsborgerskab – unionsborger, som aldrig har udøvet sin ret til fri bevægelighed – ansøgning om opholdskort, der indgives af en tredjelandsstatsborger, som er familiemedlem til unionsborgeren – afslag – unionsborgerens forpligtelse til at råde over tilstrækkelige midler – ægtefællernes forpligtelse til at bo sammen – mindreårigt barn, der er unionsborger – national lovgivning og praksis – effektiv nydelse af kerneindholdet i de rettigheder, som er tildelt unionsborgerne – fratagelse«

I de forenede sager C-451/19 og C-532/19,

angående to anmodninger om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha (øverste regionale domstol i Castilla-La Mancha, Spanien) ved afgørelser af 29. april 2019 og 17. juni 2019, indgået til Domstolen henholdsvis den 12. juni 2019 og den 11. juli 2019, i sagerne

**Subdelegación del Gobierno en Toledo**

mod

**XU** (C-451/19),

**QP** (C-532/19),

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, C. Lycourgos (refererende dommer), og dommerne S. Rodin, J.-C. Bonichot, L.S. Rossi og O. Spineanu-Matei,

generaladvokat: P. Pikamäe,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

* Processprog: spansk.

efter at der er afgivet indlæg af:

– den spanske regering først ved M.J. Ruiz Sánchez og S. Jiménez García, derefter ved M.J. Ruiz Sánchez, som befuldmægtigede,

– Europa-Kommissionen ved J. Baquero Cruz og E. Montaguti, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 13. januar 2022,

afsagt følgende

## Dom

1 Anmodningerne om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 20 TEUF.

2 Anmodningerne er blevet indgivet i forbindelse med to tvister mellem Subdelegación del Gobierno en Toledo (regeringens repræsentant i Toledo, Spanien) (herefter »repræsentanten«) og henholdsvis XU og QP vedrørende det afslag, som repræsentanten har givet på deres ansøgninger om opholdskort for et familiemedlem til en unionsborger.

### Retsforskrifter

#### *EU-retten*

3 Artikel 2 i Rådets direktiv 2003/86/EF af 22. september 2003 om ret til familiesammenføring (EUT 2003, L 251, s. 12) bestemmer:

»I dette direktiv forstås ved:

[…]

c) »referenceperson«: en tredjelandsstatsborger, der har lovligt ophold i en medlemsstat, og som ansøger om eller hvis familiemedlemmer ansøger om familiesammenføring for at blive ført sammen med ham/hende

[…]«

4 Dette direktivs artikel 3 fastsætter:

»1. Dette direktiv finder anvendelse, hvis referencepersonen er i besiddelse af en opholdstilladelse med en gyldighedsperiode på mindst et år, der er udstedt af en medlemsstat, og som har velbegrundede forventninger om at opnå varig opholdstilladelse, hvis den pågældendes familiemedlemmer er tredjelandsstatsborgere, uanset deres retsstilling.

[…]

3. Dette direktiv finder ikke anvendelse på familiemedlemmer til unionsborgere.

[…]«

5 Det nævnte direktivs artikel 4, stk. 1, er affattet således:

»Hvis betingelserne i kapitel IV og artikel 16 er opfyldt, tillader medlemsstaterne i henhold til dette direktiv indrejse og ophold for følgende familiemedlemmer:

[…]

c) mindreårige børn, herunder adoptivbørn, af referencepersonen, hvis referencepersonen har forældremyndigheden og har forsørgerpligt over for børnene. Medlemsstaterne kan tillade familiesammenføring af børn, for hvilke der er fælles forældremyndighed, hvis den anden forældremyndighedsindehaver har givet sit samtykke

[…]«

### *Spansk ret*

6 Forfatningens artikel 32 fastsætter:

»1. En mand og en kvinde har ret til at indgå ægteskab med lige rettigheder.

2. Loven regulerer ægteskabsformer, fra hvilken alder ægteskab kan indgås, retsevne med henblik på ægteskab, ægtefællernes rettigheder og forpligtelser, separations- og opløsningsårsager samt disses virkninger.«

7 Artikel 68 i Código Civil (civillovbogen) bestemmer:

»Ægtefæller skal have fælles bopæl og skal udvise troskab og gensidigt bistå hinanden. De skal endvidere i fællesskab løse de huslige pligter og opfylde behovene hos deres slægtninge i op- og nedstigende linje og andre personer, over for hvilke de har forsørgerpligt.«

8 Denne lovbogs artikel 70 lyder:

»Ægtefællerne træffer i enighed aftale om stedet for det fælles hjem, idet domstolene i tilfælde af uenighed afgør spørgsmålet under hensyntagen til familiens interesser.«

9 Den nævnte lovbogs artikel 110 er affattet således:

»Faren og moren har pligt til, selv om de ikke udøver forældremyndigheden, at tage sig af deres mindreårige børn og forsørge dem.«

10 Civillovbogens artikel 154 har følgende ordlyd:

»Mindreårige, der ikke er myndige, er undergivet forældrenes forældremyndighed.

[…]«

11 Artikel 1 i Real Decreto 240/2007, sobre entrada, libre circulación y residencia en España de ciudadanos de los Estados miembros de la Unión Europea y de otros Estados parte en el Acuerdo sobre el Espacio Económico Europeo (kongeligt dekret nr. 240/2007 om indrejse, fri bevægelighed

og ophold i Spanien for statsborgere i Den Europæiske Unions medlemsstater og i andre stater, der er parter i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde) af 16. februar 2007 (BOE nr. 51 af 28.2.2007) bestemmer følgende i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen (herefter »kongeligt dekret nr. 240/2007«):

»1. Dette kongelige dekret regulerer betingelserne for ind- og udrejse, fri bevægelighed, ophold, tidsubegrænset ophold og beskæftigelse i Spanien for statsborgere fra andre medlemsstater i Den Europæiske Union og fra andre stater, der er parter i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, og begrænsningerne for udøvelse af disse rettigheder af hensyn til den offentlige orden, sikkerhed og sundhed.

2. Dette kongelige dekrets indhold berører ikke bestemmelser i særlovgivningen og i internationale traktater, som [Kongeriget] Spanien er part i.«

12 Dette kongelige dekrets artikel 2 fastsætter:

»Dette kongelige dekret finder på de heri fastsatte betingelser også anvendelse på de familiemedlemmer til en statsborger fra en anden medlemsstat i Den Europæiske Union eller fra en anden stat, der er part i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, der uanset nationalitet ledsager eller slutter sig til denne statsborger, og som er nævnt i det følgende:

a) ægtefællen, for så vidt som der ikke er indgået en aftale om eller foreligger en erklæring om ægteskabets ugyldighed, skilsmisse eller separation

[…]

c) direkte efterkommere samt direkte efterkommere af ægtefællen eller den registrerede partner, som ikke er fyldt 21 år, eller som er fyldt 21 år, men forsørges af unionsborgeren eller er umyndiggjort, for så vidt som der ikke er indgået en aftale om eller foreligger en erklæring om ægteskabets ugyldighed, skilsmisse eller separation eller det registrerede partnerskabs ophør

[…]«

13 Det nævnte kongelige dekrets artikel 7 er affattet således:

»1. Enhver unionsborger eller statsborger i en anden stat, der er part i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, har ret til at opholde sig på den spanske stats område i mere end tre måneder, hvis den pågældende:

[…]

b) råder over tilstrækkelige midler til sig selv og sine familiemedlemmer, således at opholdet ikke bliver en byrde for det sociale system i Spanien, og er omfattet af en sygeforsikring, der dækker samtlige risici i Spanien, eller

[…]

d) er et familiemedlem, der ledsager eller slutter sig til en unionsborger eller en statsborger fra en anden stat, der er part i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, der opfylder betingelserne i litra a), b) eller c).

2. Retten til ophold, jf. stk. 1, omfatter også familiemedlemmer til en unionsborger, der ikke er statsborgere i en medlemsstat, når disse i Spanien ledsager eller slutter sig til unionsborgeren eller en statsborger fra en anden stat, der er part i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, for så vidt som unionsborgeren eller denne statsborger opfylder betingelserne i stk. 1, litra a), b) eller c).

[…]

7. Tilstrækkelige underholdsmidler skal ikke anses for at udgøre et bestemt beløb, idet der skal tages hensyn til den personlige situation, som statsborgeren fra en medlemsstat i Den Europæiske Union eller fra en anden stat, der er part i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, befinder sig i. Dette beløb kan under ingen omstændigheder være højere end det niveau for økonomiske midler, der giver spanske statsborgere mulighed for at modtage sociale ydelser, eller den laveste sociale pension.«

14 Det samme kongelige dekrets artikel 8, stk. 1, lyder:

»Familiemedlemmer til en statsborger i en af Den Europæiske Unions medlemsstater eller i en anden stat, der er part i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, jf. artikel 2 i dette kongelige dekret, som ikke har statsborgerskab i en af disse stater, kan, når de ledsager eller slutter sig til den pågældende statsborger, opholde sig i Spanien i mere end tre måneder og har pligt til at ansøge om og opnå et »opholdskort for et familiemedlem til en unionsborger.«

## Tvisterne i hovedsagerne og de præjudicielle spørgsmål

### *Sag C-451/19*

15 XU, der er venezuelansk statsborger, blev født den 19. september 2001 i Venezuela. XU's mor, der også er venezuelansk statsborger, har et Tarjeta de Residencia Comunitaria (EF-opholdskort) og har siden 2004 boet sammen med sit barn i Spanien.

16 Den 20. januar 2011 tilkendte en domstol i familieretlige sager i Venezuela hende eneforældremyndigheden.

17 Den 6. september 2014 indgik XU's mor ægteskab i El Viso de San Juan (Spanien) med en spansk statsborger, der aldrig har udøvet sin ret til fri bevægelighed inden for Unionen.

18 Ægtefællerne har boet sammen i El Viso de San Juan (Spanien) siden den 12. december 2008. Den 24. juli 2009 fik de sammen et barn, der har spansk statsborgerskab.

19 Den 28. september 2015 indgav XU's stedfar en ansøgning på XU's vegne om tildeling af et midlertidigt opholdskort for et familiemedlem til en unionsborger i henhold til artikel 2, litra c), i kongeligt dekret nr. 240/2007.

20 Der blev givet afslag på denne ansøgning med den begrundelse, at XU's stedfar ikke havde godtgjort, at han, jf. artikel 7 i kongeligt dekret nr. 240/2007, rådede over tilstrækkelige midler til sig selv og sine familiemedlemmer. Der blev kun taget hensyn til XU's stedfars økonomiske situation.

21 Den 28. januar 2016 bekræftede repræsentanten afslaget på den ansøgning, som XU's stedfar havde indgivet. Stedfaren anlagde en forvaltningsretlig sag til prøvelse af denne afgørelse ved Juzgado de lo Contencioso-Administrativo no 1 de Toledo (forvaltningsdomstol nr. 1 i Toledo, Spanien).

22 Denne domstol gav ham medhold, idet den fastslog, at artikel 7 i kongeligt dekret nr. 240/2007 ikke fandt anvendelse i det foreliggende tilfælde, idet XU's stedfar aldrig havde udøvet sin ret til fri bevægelighed inden for Unionen.

23 Repræsentanten har iværksat appel til prøvelse af den nævnte rets dom ved den forelæggende ret.

24 Den forelæggende ret har fremhævet, at Tribunal Supremo (øverste domstol, Spanien) ved dom af 1. juni 2010 fastslog, at kongeligt dekret nr. 240/2007 finder anvendelse på spanske statsborgere, uanset om de har udøvet deres ret til fri bevægelighed på Unionens område eller ej, samt på deres familiemedlemmer, som er tredjelandsstatsborgere.

25 Den forelæggende ret ønsker klarlagt, om artikel 20 TEUF er til hinder for den spanske praksis, hvorefter en spansk statsborger – som aldrig har udøvet sin ret til fri bevægelighed inden for Unionen, og som ønsker at opnå en opholdstilladelse til sin ægtefælles barn, idet barnet er tredjelandsstatsborger, og ægtefællen selv er tredjelandsstatsborger og har eneforældremyndighed over barnet – skal føre bevis for, at den pågældende råder over tilstrækkelige økonomiske midler til sig selv og sine familiemedlemmer, således at opholdet ikke bliver en byrde for det sociale system, og er omfattet af en sygeforsikring. Den forelæggende ret har nærmere bestemt anført, at dette systematiske krav, der er uden mulighed for tilpasning i særlige situationer, kan være i strid med artikel 20 TEUF, hvis det medfører, at den spanske statsborger skal forlade Unionens område.

26 Den forelæggende ret er således af den opfattelse, at dette kunne være tilfældet, henset til den spanske lovgivning, der finder anvendelse på ægteskaber. Den har herved fremhævet, at retten til et fælles liv afledes af minimumsindholdet af forfatningens artikel 32. Civillovbogens artikel 68 og 70 fastsætter desuden, at ægtefæller skal have fælles bopæl, skal udvise troskab og gensidigt bistå hinanden, og at de i enighed træffer aftale om stedet for det fælles hjem. Forpligtelsen for ægtefællerne til at bo sammen i medfør af spansk ret adskiller sig fra en beslutning, der blot er baseret på opportunisme eller bekvemmelighedshensyn.

27 Ifølge den forelæggende ret kan det vise sig ikke at være muligt at overholde disse forpligtelser, hvis det lovlige ophold for et mindreårigt barn til den spanske statsborgers ægtefælle, når de begge er tredjelandsstatsborgere, afhænger af økonomiske kriterier. Et afslag på opholdsret til XU vil medføre, at hans stedfar skal forlade Unionens område sammen med sin hustru, idet dette vil være den eneste måde, hvorpå ægtefællernes forpligtelse til at bo sammen i henhold til national ret kan overholdes. For at nå til denne konklusion er det ikke en forudsætning, at domstolene skal kunne pålægge ægtefællerne at bo sammen.

28 Desuden tvinger XU's og hans mors udrejse fra Unionens område ikke blot morens ægtefælle, men også det mindreårige barn fra deres ægteskab, som er spansk statsborger, til reelt at forlade Unionens område som helhed, således at forældrene i overensstemmelse med civillovbogens artikel 110 og 154 i fællesskab kan udøve forældremyndighed over deres barn og opfylde deres forsørgerpligt.

29 Det er desuden under alle omstændigheder den forelæggende rets vurdering, at artikel 20 TEUF tilsidesættes ved den spanske stats praksis, som består i automatisk at afslå familiesammenføring af en tredjelandsstatsborger med en spansk statsborger, som aldrig har udøvet sin ret til fri bevægelighed, alene med den begrundelse, at denne spanske statsborger ikke råder over tilstrækkelige midler, uden at myndighederne har undersøgt, om der mellem denne unionsborger og tredjelandsstatsborgeren består et afhængighedsforhold af en sådan art, at unionsborgeren, såfremt tredjelandsstatsborgeren nægtes en afledt opholdsret, reelt vil være nødsaget til at forlade Unionens område som helhed.

30 Den forelæggende ret er af den opfattelse, at repræsentanten afslog at udstede et opholdskort til XU alene med den begrundelse, at hans mors ægtefælle ikke rådede over tilstrækkelige midler, uden at undersøge de særlige omstændigheder i forbindelse med det omhandlede ægteskab, som viser, at alle familiemedlemmer, er integreret på arbejdsmarkedet og i vidt omfang integreret i Spanien, navnlig XU, som længe har haft bopæl i Spanien, hvor han har fuld skolegang.

31 På denne baggrund har Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha (øverste regionale domstol i Castilla-La Mancha, Spanien) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Henset til, at den spanske civillovbogs artikel 68 bestemmer, at ægtefæller har pligt til at bo sammen, kan kravet om, at en spansk statsborger, der ikke har udøvet sin ret til fri bevægelighed, skal opfylde betingelserne i artikel 7, stk. 1, i kongeligt dekret nr. 240/2007 som en nødvendig betingelse for at få anerkendt opholdsretten for [sin ægtefælles barn, idet både ægtefællen og barnet er tredjelandsstatsborgere,] i overensstemmelse med artikel 7, stk. 2, i nævnte kongelige dekret – såfremt disse betingelser ikke er opfyldt – da udgøre en tilsidesættelse af artikel 20 [TEUF], hvis den spanske statsborger som følge af nægtelsen af denne ret er nødsaget til at forlade Unionens område som helhed?

2) Under alle omstændigheder, uanset det foregående og besvarelsen af det første spørgsmål og henset til Den Europæiske Unions Domstols praksis, bl.a. dom af 8. maj 2018, [K.A. m.fl. (Familiesammenføring i Belgien), C-82/16, EU:C:2018:308], er [artikel 20 TEUF da] til hinder for den spanske stats praksis, hvorefter bestemmelsen i artikel 7 i kongeligt dekret nr. 240/2007 automatisk anvendes, og en tredjelandsstatsborger, som er et mindreårigt barn af [en] unionsborgers ægtefælle, der er tredjelandsstatsborger, hvor unionsborgeren aldrig har udøvet retten til fri bevægelighed (disse ægtefæller har [for deres del] en spansk mindreårig søn, der heller ikke har udøvet retten til fri bevægelighed), nægtes opholdstilladelse ene og alene af den grund, at unionsborgeren ikke opfylder betingelserne i denne bestemmelse, uden at der foretages en konkret og individuel vurdering af, om der mellem unionsborgeren og tredjelandsstatsborgeren er et sådant afhængighedsforhold, at det af en [hvilken som helst] grund og under hensyn til omstændighederne ville betyde, at såfremt tredjelandsstatsborgeren nægtes ret til ophold, vil være umuligt for unionsborgeren at [være] adskilt fra det[te] familiemedlem, som er afhængig af [denne unionsborger], og [unionsborgeren] vil være nødt til at forlade Unionens område, […] så meget desto mere […] i en sag, hvor den spanske statsborger og hans ægtefælle, der er tredjelandsstatsborger, er forældre til et mindreårigt spansk barn, som ligeledes kan blive tvunget til at forlade spansk territorium sammen med sine forældre?«

***Sag C-532/19***

32 Den 25. september 2015 giftede QP, der er peruansk statsborger, sig med en spansk statsborger, som aldrig havde udøvet sin ret til fri bevægelighed inden for Unionen. QP og hans ægtefælle blev den 11. august 2012 forældre til en datter, der har spansk statsborgerskab.

33 Den 2. oktober 2015 indgav QP en ansøgning om tildeling af et opholdskort for et familiemedlem til en unionsborger ledsaget af bl.a. sin ægtefælles tidsubegrænsede ansættelseskontrakt og lønsedler.

34 Under sagens behandling oplyste repræsentanten QP om, at der forelå tre straffedomme imod ham dateret henholdsvis den 7. september 2010, den 25. oktober 2010 og den 16. november 2010, heraf den første og den tredje for kørsel uden førerret og den anden for kørsel i spirituspåvirket tilstand, og opfordrede ham til at fremsætte sine bemærkninger, hvilket han gjorde.

35 Den 14. december 2015 gav repræsentanten afslag på QP's ansøgning med den begrundelse, at betingelserne i kongeligt dekret nr. 240/2007 ikke var opfyldt, idet QP ikke havde en ren straffeattest i Spanien og hans ægtefælle ikke rådede over tilstrækkelige midler til sig selv og sine familiemedlemmer. Repræsentanten tog kun hensyn til QP's ægtefælles indtægter.

36 Den 1. februar 2016 opretholdt repræsentanten afslaget på den ansøgning, som QP havde indgivet. QP anlagde søgsmål til prøvelse af denne afgørelse ved Juzgado de lo Contencioso-Administrativo no 2 de Toledo (forvaltningsdomstol nr. 2 i Toledo, Spanien), som gav ham medhold.

37 Repræsentanten har iværksat appel til prøvelse af den nævnte rets dom ved den forelæggende ret.

38 Den forelæggende ret har fremhævet, at et afslag på at tildele QP opholdsret vil forpligte hans ægtefælle til at forlade Unionens område, eftersom dette vil være den eneste måde, hvorpå den i spansk ret fastsatte ret og forpligtelse til et fælles samliv kan gennemføres.

39 Det er desuden den forelæggende rets opfattelse, at repræsentanten har givet afslag på QP's ansøgning alene med den begrundelse, at hans ægtefælle ikke råder over tilstrækkelige midler, uden at have undersøgt de særlige omstændigheder i forbindelse med det pågældende ægteskab. Den spanske stat støtter sig udelukkende og automatisk på den spanske statsborgers utilstrækkelige underholdsmidler til støtte for sit afslag på at tildele tredjelandsstatsborgeren et opholdskort for et familiemedlem til en unionsborger, hvilket i sig selv eventuelt vil kunne anses for en praksis, der er i strid med artikel 20 TEUF.

40 På denne baggrund har Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha (øverste regionale domstol i Castilla-La Mancha) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

1) Henset til, at den spanske civillovbogs artikel 68 bestemmer, at ægtefæller har pligt til at bo sammen, kan kravet om, at en spansk statsborger, der ikke har udøvet sin ret til fri bevægelighed, skal opfylde betingelserne i artikel 7, stk. 1, i kongeligt dekret nr. 240/2007 som en nødvendig betingelse for at få anerkendt opholdsretten for vedkommendes ægtefælle, som ikke er unionsborger, i overensstemmelse med artikel 7, stk. 2, i nævnte kongelige dekret –

såfremt disse betingelser ikke er opfyldt – da udgøre en tilsidesættelse af artikel 20 [TEUF], hvis den spanske statsborger som følge af nægtelsen af denne ret er nødsaget til at forlade Unionens område som helhed?

2) Under alle omstændigheder, uanset det foregående og besvarelsen af det første spørgsmål og henset til Den Europæiske Unions Domstols praksis, bl.a. dom af 8. maj 2018, [K.A. m.fl. (Familiesammenføring i Belgien), C-82/16, EU:C:2018:308], er [artikel 20 TEUF da til hinder for] den spanske stats praksis – hvorefter bestemmelsen i artikel 7 i kongeligt dekret nr. 240/2007 automatisk anvendes, og der nægtes opholdsret til et familiemedlem til en unionsborger, der aldrig har udøvet sin ret til fri bevægelighed, alene af den grund, at unionsborgeren ikke opfylder betingelserne i denne bestemmelse, uden at det i den konkrete sag er blevet undersøgt, om der mellem den pågældende unionsborger og tredjelandsstatsborgeren består et afhængighedsforhold af en sådan art, at dette, uanset grunden hertil og i betragtning af de foreliggende omstændigheder, medfører, at unionsborgeren, såfremt tredjelandsstatsborgeren nægtes opholdsret, ikke kan blive adskilt fra det familiemedlem, som unionsborgeren er afhængig af, og må forlade Unionens område […]?«

41 Ved afgørelse afsagt af Domstolens præsident den 16. april 2020 er sagerne C-451/19 og C-532/19 blevet forenet med henblik på den videre behandling.

## Om de præjudicielle spørgsmål

### *Det andet spørgsmål i hver af sagerne C-451/19 og C-532/19*

42 Med det andet spørgsmål i hver af sagerne C-451/19 og C-532/19, som skal behandles først, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 20 TEUF skal fortolkes således, at den er til hinder for, at en medlemsstat meddeler afslag på en ansøgning om familiesammenføring, der er indgivet på vegne af en tredjelandsstatsborger, der er familiemedlem til en unionsborger, som er statsborger i denne medlemsstat, og som aldrig har udøvet sin ret til fri bevægelighed, alene med den begrundelse, at unionsborgeren ikke råder over tilstrækkelige midler til sig selv og dette familiemedlem, således at opholdet ikke bliver en byrde for det nationale sociale system, uden at det er blevet undersøgt, om der mellem nævnte unionsborger og nævnte familiemedlem består et afhængighedsforhold af en sådan art, at unionsborgeren, såfremt nævnte familiemedlem nægtes en afledt opholdsret, vil være nødsaget til at forlade Unionens område som helhed og dermed vil blive frataget den effektive nydelse af kerneindholdet i de rettigheder, som den pågældende er tildelt ved sin status som unionsborger.

43 For det første skal det fremhæves, at EU-retten principielt ikke finder anvendelse på en tredjelandsstatsborgers ansøgning om familiesammenføring med et familiemedlem, der er statsborger i en medlemsstat, og som aldrig har udøvet sin ret til fri bevægelighed, og at EU-retten dermed principielt ikke er til hinder for en lovgivning i en medlemsstat, hvorefter en sådan familiesammenføring er underlagt en betingelse om tilstrækkelige midler som den, der er beskrevet i den foregående præmis (dom af 27.2.2020, Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Ægtefælle til en unionsborger), C-836/18, EU:C:2020:119, præmis 33).

44 Det bemærkes imidlertid for det andet, at den systematiske pålæggelse, uden undtagelse, af en sådan betingelse kan være i strid med den afledte opholdsret, som i medfør af artikel 20 TEUF i ganske særlige situationer skal tildeles en tredjelandsstatsborger, der er familiemedlem til en unionsborger (dom af 27.2.2020, Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Ægtefælle til en unionsborger), C-836/18, EU:C:2020:119, præmis 34).

45 Der findes således ganske særlige situationer, hvor en tredjelandsstatsborger, som er familiemedlem til en unionsborger, uanset den omstændighed, at den afledte ret vedrørende tredjelandsstatsborgeres opholdsret ikke finder anvendelse, og at unionsborgeren ikke har udøvet sin ret til fri bevægelighed, ikke desto mindre skal tildeles en opholdsret, idet den effektive virkning af unionsborgerskabet ellers ville blive bragt i fare, såfremt unionsborgeren som følge af, at tredjelandsstatsborgeren nægtes opholdsret, reelt bliver nødsaget til at forlade Unionens område som helhed og dermed fratages den effektive nydelse af kerneindholdet i de rettigheder, som den pågældende er tildelt ved sin status som unionsborger (dom af 8.3.2011, Ruiz Zambrano, C-34/09, EU:C:2011:124, præmis 42-44, og af 27.2.2020, Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Ægtefælle til en unionsborger), C-836/18, EU:C:2020:119, præmis 39).

46 Et afslag på at tildele en opholdsret til en tredjelandsstatsborger bringer imidlertid kun den effektive virkning af unionsborgerskabet i fare, såfremt der mellem denne tredjelandsstatsborger og den unionsborger, som er tredjelandsstatsborgerens familiemedlem, består et afhængighedsforhold af en sådan art, at det vil resultere i, at unionsborgeren er nødsaget til at ledsage den omhandlede tredjelandsstatsborger og til at forlade Unionens område som helhed (dom af 8.5.2018, K.A. m.fl. (Familiesammenføring i Belgien), C-82/16, EU:C:2018:308, præmis 52, og af 27.2.2020, Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Ægtefælle til en unionsborger), C-836/18, EU:C:2020:119, præmis 40).

47 Det følger heraf, at en tredjelandsstatsborger kun har ret til at få tildelt en afledt opholdsret i medfør af artikel 20 TEUF, hvis såvel tredjelandsstatsborgeren som unionsborgeren, der er tredjelandsstatsborgerens familiemedlem, vil være nødsaget til at forlade Unionens område, såfremt en sådan opholdsret ikke tildeles. Tildelingen af en sådan afledt opholdsret kan derfor kun komme i betragtning, såfremt den tredjelandsstatsborger, der er en unionsborgers familiemedlem, ikke opfylder de betingelser, der er fastsat for på grundlag af andre bestemmelser, og navnlig i medfør af den nationale lovgivning, der finder anvendelse på familiesammenføring, at opnå en opholdsret i den medlemsstat, hvor nævnte unionsborger er statsborger (dom af 27.2.2020, Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Ægtefælle til en unionsborger), C-836/18, EU:C:2020:119, præmis 41).

48 Når det er konstateret, at en tredjelandsstatsborger, der er en unionsborgers familiemedlem, ikke kan indrømmes nogen opholdsret i medfør af national ret eller den afledte EU-ret, kan den omstændighed, at der mellem denne tredjelandsstatsborger og denne unionsborger består et afhængighedsforhold, som vil resultere i, at den nævnte unionsborger er nødsaget til at forlade Unionens område som helhed, såfremt den tredjelandsstatsborger, der er unionsborgerens familiemedlem, udsendes af dette område, imidlertid medføre, at artikel 20 TEUF principielt pålægger den pågældende medlemsstat at tildele tredjelandsstatsborgeren en afledt opholdsret (dom af 27.2.2020, Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Ægtefælle til en unionsborger), C-836/18, EU:C:2020:119, præmis 42).

49 Selv om det for det tredje er korrekt, at Domstolen allerede har medgivet, at den afledte opholdsret, der følger af artikel 20 TEUF, ikke er absolut, og at medlemsstaterne kan afslå at tildele den under visse særlige omstændigheder, har Domstolen ikke desto mindre også fastslået,

at artikel 20 TEUF ikke tillader medlemsstaterne at indføre en undtagelse fra den afledte opholdsret i henhold til denne artikel, som vedrører et krav om, at unionsborgeren råder over tilstrækkelige midler. Et afslag på at tildele en tredjelandsstatsborger, som er en unionsborgers familiemedlem, en afledt opholdsret i den medlemsstat, hvor nævnte unionsborger er statsborger, alene med den begrundelse, at unionsborgeren ikke råder over tilstrækkelige midler, selv om der mellem nævnte unionsborger og denne tredjelandsstatsborger består et afhængighedsforhold som det, der er beskrevet i nærværende doms præmis 46, vil således udgøre et indgreb i den effektive nydelse af kerneindholdet i de rettigheder, der følger af en status som unionsborger, som ikke står i et rimeligt forhold til det formål, der forfølges med en sådan betingelse om midler, nemlig at værne om den pågældende medlemsstats offentlige finanser (dom af 27.2.2020, Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Ægtefælle til en unionsborger), C-836/18, EU:C:2020:119, præmis 44 og 46-48).

50 Det følger heraf, at såfremt der består et afhængighedsforhold som omhandlet i nærværende doms præmis 46 mellem en unionsborger og en tredjelandsstatsborger, der er unionsborgerens familiemedlem, er artikel 20 TEUF til hinder for, at denne medlemsstat fastsætter en undtagelse fra den afledte opholdsret, som denne artikel tillægger denne tredjelandsstatsborger, alene med den begrundelse, at nævnte unionsborger ikke råder over tilstrækkelige midler (dom af 27.2.2020, Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Ægtefælle til en unionsborger), C-836/18, EU:C:2020:119, præmis 49).

51 Den forpligtelse, som påhviler en unionsborger til at råde over tilstrækkelige midler til sig selv og sin ægtefælle, der er tredjelandsstatsborger, kan bringe den effektive virkning af artikel 20 TEUF i fare, hvis den medfører, at nævnte tredjelandsstatsborger skal forlade Unionens område som helhed, og at unionsborgeren som følge af, at der mellem denne og tredjelandsstatsborgeren består et afhængighedsforhold, reelt er nødsaget til at ledsage tredjelandsstatsborgeren og dermed også selv må forlade Unionens område (dom af 27.2.2020, Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Ægtefælle til en unionsborger), C-836/18, EU:C:2020:119, præmis 50).

52 Endelig bemærkes, henset til de faktiske omstændigheder i hovedsagen i sag C-532/19, at artikel 20 TEUF ikke berører medlemsstaternes mulighed for at påberåbe sig en undtagelse fra nævnte afledte opholdsret i forbindelse med opretholdelsen af den offentlige orden og beskyttelsen af den offentlige sikkerhed (dom af 13.9.2016, Rendón Marín, C-165/14, EU:C:2016:675, præmis 81, og af 27.2.2020, Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Ægtefælle til en unionsborger), C-836/18, EU:C:2020:119, præmis 44).

53 Et afslag på opholdsret af denne grund kan imidlertid ikke udelukkende baseres på den pågældendes tidligere straffe. Det kan i givet fald kun følge af en konkret bedømmelse af samtlige aktuelle og relevante omstændigheder i den foreliggende sag i lyset af proportionalitetsprincippet, de grundlæggende rettigheder, som Domstolen skal beskytte, og hensynet til tredjelandsstatsborgerens barns tarv (jf. i denne retning dom af 13.9.2016, Rendón Marín, C-165/14, EU:C:2016:675, præmis 85, og af 8.5.2018, K.A. m.fl. (Familiesammenføring i Belgien), C-82/16, EU:C:2018:308, præmis 93). Den kompetente nationale myndighed kan således bl.a. tage hensyn til de begåede lovovertrædelsers grovhed, domfældelsernes strenghed samt til det tidsrum, der er forløbet mellem deres afsigelse og den dato, hvor denne myndighed træffer afgørelse. Når afhængighedsforholdet mellem tredjelandsstatsborgeren og en mindreårig unionsborger følger af den omstændighed, at den førstnævnte er forælder til sidstnævnte, skal der ligeledes tages hensyn til dette barns alder og helbredstilstand samt dets familiemæssige og økonomiske situation (dom af 13.9.2016, CS, C-304/14, EU:C:2016:674, præmis 42, og af 13.9.2016, Rendón Marín, C-165/14, EU:C:2016:675, præmis 86).

54 Henset til ovenstående betragtninger skal det andet spørgsmål i hver af sagerne C-451/19 og C-532/19 besvares med, at artikel 20 TEUF skal fortolkes således, at den er til hinder for, at en medlemsstat meddeler afslag på en ansøgning om familiesammenføring, der er indgivet på vegne af en tredjelandsstatsborger, der er familiemedlem til en unionsborger, som er statsborger i denne medlemsstat, og som aldrig har udøvet sin ret til fri bevægelighed, alene med den begrundelse, at unionsborgeren ikke råder over tilstrækkelige midler til sig selv og dette familiemedlem, således at opholdet ikke bliver en byrde for det nationale sociale system, uden at det er blevet undersøgt, om der mellem nævnte unionsborger og nævnte familiemedlem består et afhængighedsforhold af en sådan art, at unionsborgeren, såfremt nævnte familiemedlem nægtes en afledt opholdsret, vil være nødsaget til at forlade Unionens område som helhed og dermed vil blive frataget den effektive nydelse af kerneindholdet i de rettigheder, som den pågældende er tildelt ved sin status som unionsborger.

### *Det første spørgsmål i sag C-532/19*

55 Med det første spørgsmål i sag C-532/19 ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 20 TEUF skal fortolkes således, at der består et afhængighedsforhold, der kan begrunde tildelingen af en afledt opholdsret i medfør af denne artikel, alene af den grund, at en statsborger i en medlemsstat, som er myndig og aldrig har udøvet sin ret til fri bevægelighed, og dennes ægtefælle, der er myndig og tredjelandsstatsborger, har pligt til at bo sammen i medfør af forpligtelser, der er knyttet til ægteskabet ifølge lovgivningen i den medlemsstat, hvor unionsborgeren er statsborger, og hvor ægteskabet er indgået.

56 Det bemærkes for det første, at til forskel fra mindreårige, og i endnu højere grad såfremt disse mindreårige er små børn, er en voksen person principielt i stand til at føre en tilværelse uafhængigt af sine familiemedlemmer. Heraf følger, at det alene er muligt at anse et afhængighedsforhold mellem to voksne, som er medlemmer af samme familie, der kan skabe en ret til afledt ophold i medfør af artikel 20 TEUF, for at bestå i særlige tilfælde, hvor den omhandlede person, henset til samtlige relevante omstændigheder, ikke på nogen måde vil kunne være adskilt fra det familiemedlem, som den pågældende er afhængig af (jf. i denne retning dom af 8.5.2018, K.A. m.fl. (Familiesammenføring i Belgien), C-82/16, EU:C:2018:308, præmis 65, og af 27.2.2020, Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Ægtefælle til en unionsborger), C-836/18, EU:C:2020:119, præmis 56).

57 Det følger ligeledes af Domstolens praksis, at den omstændighed alene, at det for en statsborger i en medlemsstat af økonomiske årsager eller for at bevare familieenheden på Unionens område måtte forekomme ønskværdigt, at medlemmer af den pågældendes familie, som ikke er statsborgere i en medlemsstat, kan opholde sig med den pågældende på Unionens område, ikke i sig selv er tilstrækkelig til, at det må antages, at unionsborgeren vil være nødsaget til at forlade Unionens område, hvis en sådan ret ikke tildeles (dom af 15.11.2011, Dereci m.fl., C-256/11, EU:C:2011:734, præmis 68, og af 27.2.2020, Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Ægtefælle til en unionsborger), C-836/18, EU:C:2020:119, præmis 57).

58 Den omstændighed, at der består et familiemæssigt bånd, hvad enten dette bånd er biologisk eller retligt, mellem unionsborgeren og dennes familiemedlem, som er tredjelandsstatsborger, er således ikke tilstrækkelig til, at der i medfør af artikel 20 TEUF tildeles nævnte familiemedlem en afledt opholdsret i den medlemsstat, hvor unionsborgeren er statsborger (dom af 8.5.2018, K.A. m.fl. (Familiesammenføring i Belgien), C-82/16, EU:C:2018:308, præmis 75, og af 27.2.2020, Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Ægtefælle til en unionsborger), C-836/18, EU:C:2020:119, præmis 58).

59 Domstolen endvidere fastslået, at det følger af et folkeretligt princip, der bekræftes i artikel 3 i protokol nr. 4 til den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, der blev undertegnet i Rom den 4. november 1950, som EU-retten ikke kan antages at have fraveget for så vidt angår medlemsstaternes indbyrdes forhold, at en medlemsstat ikke med nogen begrundelse kan nægte sine egne statsborgere ret til indrejse og ophold på sit område (dom af 4.12.1974, van Duyn, 41/74, EU:C:1974:133, præmis 22). Da statsborgerne i en medlemsstat således har en ubetinget opholdsret på denne medlemsstats område kan en medlemsstat ikke lovligt pålægge en af sine statsborgere at forlade medlemsstatens område, herunder med henblik på at overholde forpligtelser, der følger af statsborgerens ægteskab, uden herved at tilsidesætte dette folkeretlige princip (dom af 27.2.2020, Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Ægtefælle til en unionsborger), C-836/18, EU:C:2020:119, præmis 60).

60 Selv om en medlemsstats regler vedrørende ægteskab pålægger en statsborger i denne medlemsstat og dennes ægtefælle at bo sammen, således som den forelæggende ret har anført vedrørende spansk ret, kan en sådan forpligtelse imidlertid aldrig retligt pålægge denne statsborger at forlade Unionens område, når den pågældendes ægtefælle, som er tredjelandsstatsborger, ikke får tildelt en opholdstilladelse på nævnte medlemsstats område. Henset til det ovenstående er en sådan retlig forpligtelse, hvorefter ægtefællerne skal bo sammen, ikke i sig selv tilstrækkelig til at godtgøre, at der mellem dem består et afhængighedsforhold af en sådan art, at unionsborgeren, såfremt dennes ægtefælle sendes ud af Unionens område, vil være nødsaget til at ledsage denne og dermed også selv må forlade Unionens område (dom af 27.2.2020, Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Ægtefælle til en unionsborger), C-836/18, EU:C:2020:119, præmis 61).

61 Under alle omstændigheder fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at den forpligtelse, som følger af spansk ret, hvorefter ægtefællerne skal bo sammen, ikke kan håndhæves ved domstolene.

62 Når dette er sagt, bemærkes for det andet, at det tillige fremgår af anmodningen om præjudiciel afgørelse i sag C-532/19, at unionsborgeren og dennes ægtefælle, der er tredjelandsstatsborger, er forældre til en spansk mindreårig statsborger, som aldrig har udøvet sin ret til fri bevægelighed inden for Unionen.

63 Det følger af Domstolens faste praksis, at det som led i den samarbejdsprocedure mellem de nationale retter og Domstolen, som er indført ved artikel 267 TEUF, tilkommer denne at give den nationale ret et hensigtsmæssigt svar, som sætter den i stand til at afgøre den tvist, der verserer for den, ved i givet fald af samtlige de oplysninger, der er fremlagt af denne ret, og navnlig af forelæggelsesafgørelsens præmisser, at udlede de EU-retlige elementer, som det under hensyn til hovedsagens genstand er nødvendigt at fortolke (dom af 22.4.2021, Profi Credit Slovakia, C-485/19, EU:C:2021:313, præmis 49 og 50 samt deri nævnte retspraksis).

64 Det skal derfor endvidere undersøges, om artikel 20 TEUF skal fortolkes således, at et afhængighedsforhold, der kan begrunde, at en tredjelandsstatsborger tildeles en afledt opholdsret, kan foreligge, når denne statsborger og dennes ægtefælle, der er statsborger i en medlemsstat, og som aldrig har udøvet sin ret til fri bevægelighed, er forældre til en mindreårig, der er statsborger i samme medlemsstat og heller ikke har udøvet sin ret til fri bevægelighed.

65 I denne henseende bemærkes, at Domstolen har fastslået, at spørgsmålet om forældremyndigheden over barnet samt spørgsmålet om, hvorvidt barnets retlige, økonomiske eller følelsesmæssige forsørgelse påhviler den forælder, der er tredjelandsstatsborger, er relevante

forhold med henblik på at afgøre, om et afslag på at tildele en afledt opholdsret til en forælder, der er tredjelandsstatsborger, til et barn, der er unionsborger, fører til, at barnet fratages den effektive nydelse af kerneindholdet i de rettigheder, som barnet er tildelt ved sin status, idet barnet reelt vil være nødsaget til at ledsage sin forælder og dermed til at forlade Unionens område som helhed (dom af 10.5.2017, Chavez-Vilchez m.fl., C-133/15, EU:C:2017:354, præmis 68 og af 8.5.2018, K.A. m.fl. (Familiesammenføring i Belgien), C-82/16, EU:C:2018:308, præmis 70).

66 Med henblik på nærmere bestemt at bedømme risikoen for, at det omhandlede barn, der er unionsborger, vil være nødsaget til at forlade Unionens område, såfremt barnets forælder, der er tredjelandsstatsborger, nægtes en afledt ret til ophold i den omhandlede medlemsstat, skal det afgøres, om denne forælder faktisk tager sig af barnet, og om der består et faktisk afhængighedsforhold mellem dem. Inden for rammerne af denne bedømmelse skal de kompetente myndigheder tage hensyn til retten til respekt for familieliv, som er fastslået i artikel 7 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«), idet denne artikel skal sammenholdes med forpligtelsen til at tage hensyn til barnets tarv, som anerkendes i chartrets artikel 24, stk. 2, med hvilken barnets ret til regelmæssigt at have personlig forbindelse og direkte kontakt med begge sine forældre, som er fastsat i chartrets artikel 24, stk. 3, er sammenfaldende (jf. i denne retning dom af 1.7.2010, Povse, C-211/10 PPU, EU:C:2010:400, præmis 64, og af 8.5.2018, K.A. m.fl. (Familiesammenføring i Belgien), C-82/16, EU:C:2018:308, præmis 71 og den deri nævnte retspraksis).

67 Den omstændighed, at den anden forælder, når denne er unionsborger, reelt er i stand til – og ønsker – at påtage sig det daglige og faktiske ansvar for barnet alene, er et relevant forhold, men det er ikke i sig selv tilstrækkeligt til at kunne konstatere, at der ikke består et afhængighedsforhold mellem den forælder, som er tredjelandsstatsborger, og barnet, således at barnet vil være nødsaget til at forlade Unionens område, såfremt nævnte tredjelandsstatsborger nægtes ret til ophold. En sådan konstatering skal nemlig baseres på en hensyntagen til det pågældende barns tarv, samtlige sagens omstændigheder, herunder navnlig barnets alder, fysiske og følelsesmæssige udvikling, graden af den følelsesmæssige tilknytning til såvel den forælder, der er unionsborger, som den forælder, der er tredjelandsstatsborger, og den risiko, som adskillelsen fra sidstnævnte indebærer for barnets ligevægt (dom af 10.5.2017, Chavez-Vilchez m.fl., C-133/15, EU:C:2017:354, præmis 72, og af 8.5.2018, K.A. m.fl. (Familiesammenføring i Belgien), C-82/16, EU:C:2018:308, præmis 72).

68 Den omstændighed, at den forælder, der er tredjelandsstatsborger, bor sammen med det mindreårige barn, der er unionsborger, er således et af de relevante forhold, som skal tages i betragtning med henblik på at bedømme, om der består et afhængighedsforhold mellem dem, uden at det imidlertid udgør en nødvendig betingelse herfor (dom af 8.5.2018, K.A. m.fl. (Familiesammenføring i Belgien), C-82/16, EU:C:2018:308, præmis 73 og den deri nævnte retspraksis).

69 Henset til bl.a. det i denne doms præmis 65-67 anførte kan det, når en mindreårig unionsborger har fast bopæl med begge sine forældre, og begge barnets forældre derfor i det daglige er fælles om at tage sig af barnet og om at varetage den retlige, følelsesmæssige og økonomiske forsørgelse af dette barn, desuden formodes – hvilken formodning dog kan afkræftes – at der består et afhængighedsforhold mellem denne mindreårige unionsborger og vedkommendes forælder, der er tredjelandsstatsborger, uafhængigt af den omstændighed, at den anden forælder, således som det er blevet fremhævet i denne doms præmis 59, som statsborger i den medlemsstat, på hvis område denne familie er bosiddende, har en ubetinget ret til at forblive på denne medlemsstats område.

70 Det følger af samtlige ovenstående betragtninger, at det første spørgsmål i sag C-532/19 skal besvares med, at artikel 20 TEUF for det første skal fortolkes således, at der ikke består et afhængighedsforhold, der kan begrunde tildelingen af en afledt opholdsret i medfør af denne artikel, alene af den grund, at en statsborger i en medlemsstat, som er myndig og aldrig har udøvet sin ret til fri bevægelighed, og dennes ægtefælle, der er myndig og tredjelandsstatsborger, har pligt til at bo sammen i medfør af forpligtelser, der er knyttet til ægteskabet ifølge lovgivningen i den medlemsstat, hvor unionsborgeren er statsborger, og hvor ægteskabet er indgået, og for det andet således, at når unionsborgeren er mindreårig, skal vurderingen af, om der består et afhængighedsforhold, der kan begrunde tildelingen af en afledt opholdsret i medfør af denne artikel til dette barns forælder, som er tredjelandsstatsborger, baseres på en hensyntagen til barnets tarv og samtlige omstændigheder i sagen. Når denne forælder har fast bopæl med den mindreåriges anden forælder, som er unionsborger, foreligger der en afkræftelig formodning for et sådant afhængighedsforhold.

### *Det første spørgsmål i sag C-451/19*

71 Med det første spørgsmål i sag C-451/19 ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 20 TEUF skal fortolkes således, at der består et afhængighedsforhold, som i medfør af denne artikel kan begrunde tildelingen af en afledt opholdsret til et mindreårigt barn af ægtefællen til en unionsborger, der aldrig har udøvet sin ret til fri bevægelighed, når dette barn og den førstnævnte ægtefælle begge er tredjelandsstatsborgere, og når denne unionsborger og vedkommendes ægtefælle har pligt til at bo sammen i medfør af forpligtelser, der er knyttet til ægteskabet ifølge lovgivningen i den medlemsstat, hvor unionsborgeren er statsborger, og hvor ægteskabet er indgået.

72 Det skal indledningsvis præciseres, at selv om XU efter vedtagelsen af forelæggelsesafgørelsen er blevet myndig, kan sidstnævntes eventuelle ret til at få opholdstilladelse i henhold til artikel 20 TEUF, under alle omstændigheder for den periode, hvor han stadig var mindreårig, have konsekvenser, der går ud over selve tildelingen af opholdsret, såsom erstatning for tab af sociale ydelser eller i givet fald retten til at opnå en anden opholdstilladelse på grundlag af et lovligt ophold på spansk område (jf. analogt dom af 13.9.2016, Rendón Marín, C-165/14, EU:C:2016:675, præmis 30). Den omstændighed, at XU nu er myndig, har derfor ikke relevans for besvarelsen af det første spørgsmål i sag C-451/19.

73 Efter denne præcisering skal det for det første bemærkes, at for så vidt som den afledte opholdsret, der kan tildeles en tredjelandsstatsborger i henhold til artikel 20 TEUF, som anført i denne doms præmis 47 har en subsidiær karakter, tilkommer det den forelæggende ret at undersøge, om XU ikke i medfør af en anden EU-retlig bestemmelse kunne indrømmes en opholdsret på spansk område.

74 Med henblik på at give denne ret et hensigtsmæssigt svar bemærkes indledningsvis, således som det fremgår af anmodningen om præjudiciel afgørelse, at XU er barn af en tredjelandsstatsborger, der har en opholdstilladelse på spansk område, og at han var mindreårig på det tidspunkt, hvor ansøgningen om opholdstilladelse, indgivet på hans vegne, blev afslået.

75 Henset til disse forhold tilkommer det den forelæggende ret at undersøge, om XU på denne dato havde ret til ophold på spansk område i henhold til artikel 4, stk. 1, litra c), i direktiv 2003/86.

76 Dernæst skal det fremhæves, at i modsætning til, hvad den spanske regering har gjort gældende for Domstolen, kan den omstændighed alene, at XU's mor har giftet sig med en spansk statsborger, og at hun har født et barn med spansk statsborgerskab, ikke udelukke, at XU skulle have haft tildelt en opholdsret i medfør af direktiv 2003/86.

77 Som generaladvokaten har anført i punkt 100-108 i forslaget til afgørelse, bemærkes, at selv om dette direktivs artikel 3, stk. 3, ganske vist fastsætter, at direktivet ikke finder anvendelse på familiemedlemmer til en unionsborger, forholder det sig ikke desto mindre således, henset til det formål, der forfølges med nævnte direktiv, som er at fremme familiesammenføring, og til den beskyttelse, som direktivet tilsigter at yde tredjelandsstatsborgere, navnlig de mindreårige, at anvendelsen af dette direktiv til fordel for en mindreårig tredjelandsstatsborger ikke kan udelukkes alene af den grund, at en af forældrene, der er tredjelandsstatsborger, ligeledes er forælder til en unionsborger, som er født i et ægteskab med en unionsborger (jf. analogt dom af 6.12.2012, O m.fl., C-356/11 og C-357/11, EU:C:2012:776, præmis 69).

78 Endelig skal det præciseres, at selv om der, som det synes at være tilfældet i den foreliggende sag, ikke er blevet indgivet nogen ansøgning om familiesammenføring i henhold til direktiv 2003/86 i den omhandlede medlemsstat, kan denne medlemsstats myndigheder, når de har fået forelagt en ansøgning om en afledt opholdsret til en tredjelandsstatsborger i medfør af artikel 20 TEUF, stadig tildele denne tredjelandsstatsborger en opholdstilladelse på grundlag af dette direktiv, hvis det viser sig, at nævnte tredjelandsstatsborger opfylder de betingelser for familiesammenføring, som er fastsat i nævnte direktiv.

79 For det andet skal det i tilfælde af, at XU ikke har nogen opholdstilladelse i henhold til en bestemmelse i den afledte EU-ret eller i national ret, undersøges, om artikel 20 TEUF gør det muligt at tildele denne tredjelandsstatsborger en afledt opholdsret.

80 I denne henseende bemærkes, således som det er fastslået i denne doms præmis 70, at den omstændighed alene, at XU's mor og hendes ægtefælle i henhold til spansk ret er forpligtet til at bo sammen, ikke kan udgøre et afhængighedsforhold mellem dem i henhold til artikel 20 TEUF. En sådan omstændighed kan derfor heller ikke begrunde, at XU opnår en opholdsret i medfør af denne artikel.

81 XU's mor er imidlertid også mor til en mindreårig unionsborger, som aldrig har udøvet sin ret til fri bevægelighed. På denne baggrund skal det endvidere i henhold til artikel 20 TEUF undersøges, om XU's tvungne udrejse på det tidspunkt, hvor ansøgningen om opholdstilladelse til ham blev afslået, reelt kunne pålægge hans mor at forlade Unionens område som helhed på grund af det afhængighedsforhold, der bestod mellem dem, og, i bekræftende fald, om XU's mors udrejse ligeledes reelt tvang hendes mindreårige barn, der er unionsborger, til at forlade Unionens område som helhed på grund af det afhængighedsforhold, der bestod mellem denne unionsborger og moren.

82 I denne forbindelse bemærkes for det første, at på det tidspunkt, hvor ansøgningen om opholdstilladelse til XU blev afslået, ikke var umuligt, at XU's tvungne udrejse fra spansk område reelt ville have tvunget hans mor til at forlade Unionens område som helhed. På dette tidspunkt var XU stadig mindreårig, og hans mor havde eneforældremyndigheden over ham, således at det ikke kan udelukkes, at der på nævnte dato bestod et afhængighedsforhold mellem disse to tredjelandsstatsborgere.

83 Når det som i det foreliggende tilfælde undtagelsesvis skal undersøges, om der foreligger et afhængighedsforhold mellem tredjelandsstatsborgere med henblik på anvendelsen af artikel 20 TEUF, skal en sådan vurdering i denne henseende foretages under hensyntagen mutatis mutandis til de kriterier, der er anført i denne doms præmis 65-69, idet det imidlertid forudsættes, at det, i det tilfælde, hvor det er et mindreårigt barn, der er tredjelandsstatsborger og omfattet af et afslag på opholdstilladelse i en medlemsstat, og som derfor risikerer at blive retligt tvunget til at forlade Unionens område som helhed, skal undersøges, om barnets forælder, der opholder sig med barnet i denne medlemsstat, reelt er nødsaget til at ledsage barnet. Analogt med det i denne doms præmis 67 anførte udgør den omstændighed, at den anden forælder rent faktisk kan forsørge den mindreårige i retlig, økonomisk og følelsesmæssig henseende, herunder i sit hjemland, en relevant faktor i denne sammenhæng, selv om det ikke som sådan er tilstrækkeligt til at konkludere, at den forælder, der er bosat på denne medlemsstats område, ikke reelt ville være nødsaget til at forlade Unionens område.

84 For det andet bemærkes, at hvis det antages, at XU's mor reelt ville blive nødsaget til at forlade Unionens område som helhed for at ledsage XU, ville en sådan udrejse ligeledes kunne have tvunget hendes mindreårige barn, der er unionsborger, til at forlade dette område. Dette ville have været tilfældet, hvis der skulle have været konstateret et afhængighedsforhold mellem unionsborgeren og vedkommendes mor på grundlag af de kriterier, der er nævnt i denne doms præmis 65-69.

85 På det tidspunkt, hvor der blev givet afslag på ansøgningen om opholdstilladelse til XU, kunne tvangsmæssig udrejse fra spansk område derfor i praksis have tvunget ikke blot hans mor, der er tredjelandsstatsborger, men ligeledes hendes andet barn, der er unionsborger, til at forlade Unionens område som helhed. Det tilkommer imidlertid den forelæggende ret at efterprøve denne antagelse. Hvis dette bekræftes, burde hans halvbror, XU, have fået tildelt en afledt opholdsret i henhold til artikel 20 TEUF for at forhindre, at denne unionsborger ved sin udrejse blev frataget muligheden for at nyde kerneindholdet i de rettigheder, som han har i henhold til sin status.

86 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det første spørgsmål i sag C-451/19 besvares med, at artikel 20 TEUF skal fortolkes således, at der består et afhængighedsforhold, som i medfør af denne artikel kan begrunde tildelingen af en afledt opholdsret til et mindreårigt barn af ægtefællen til en unionsborger, der aldrig har udøvet sin ret til fri bevægelighed, når dette barn og den førstnævnte ægtefælle begge er tredjelandsstatsborgere, når der i ægteskabet mellem denne unionsborger og vedkommendes ægtefælle er født et barn, der er unionsborger og aldrig har udøvet sin ret til fri bevægelighed, og når sidstnævnte vil være nødsaget til at forlade Unionens område som helhed, såfremt det mindreårige barn, der er tredjelandsstatsborger, bliver tvunget til at forlade den pågældende medlemsstats område.

## Sagsomkostninger

87 Da sagens behandling i forhold til hovedsagernes parter udgør et led i de sager, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

1) **Artikel 20 TEUF skal fortolkes således, at den er til hinder for, at en medlemsstat meddeler afslag på en ansøgning om familiesammenføring, der er indgivet på vegne af en tredjelandsstatsborger, der er familiemedlem til en unionsborger, som er statsborger i denne medlemsstat, og som aldrig har udøvet sin ret til fri bevægelighed, alene med den begrundelse, at unionsborgeren ikke råder over tilstrækkelige midler til sig selv og dette familiemedlem, således at opholdet ikke bliver en byrde for det nationale sociale system, uden at det er blevet undersøgt, om der mellem nævnte unionsborger og nævnte familiemedlem består et afhængighedsforhold af en sådan art, at unionsborgeren, såfremt nævnte familiemedlem nægtes en afledt opholdsret, vil være nødsaget til at forlade Den Europæiske Unions område som helhed og dermed vil blive frataget den effektive nydelse af kerneindholdet i de rettigheder, som den pågældende er tildelt ved sin status som unionsborger.**

2) **Artikel 20 TEUF skal for det første fortolkes således, at der ikke består et afhængighedsforhold, der kan begrunde tildelingen af en afledt opholdsret i medfør af denne artikel, alene af den grund, at en statsborger i en medlemsstat, som er myndig og aldrig har udøvet sin ret til fri bevægelighed, og dennes ægtefælle, der er myndig og tredjelandsstatsborger, har pligt til at bo sammen i medfør af forpligtelser, der er knyttet til ægteskabet ifølge lovgivningen i den medlemsstat, hvor unionsborgeren er statsborger, og hvor ægteskabet er indgået, og for det andet således, at når unionsborgeren er mindreårig, skal vurderingen af, om der består et afhængighedsforhold, der kan begrunde tildelingen af en afledt opholdsret i medfør af denne artikel til dette barns forælder, som er tredjelandsstatsborger, baseres på en hensyntagen til barnets tarv og samtlige omstændigheder i sagen. Når denne forælder har fast bopæl med den mindreåriges anden forælder, som er unionsborger, foreligger der en afkræftelig formodning for et sådant afhængighedsforhold.**

3) **Artikel 20 TEUF skal fortolkes således, at der består et afhængighedsforhold, som i medfør af denne artikel kan begrunde tildelingen af en afledt opholdsret til et mindreårigt barn af ægtefællen til en unionsborger, der aldrig har udøvet sin ret til fri bevægelighed, når dette barn og den førstnævnte ægtefælle begge er tredjelandsstatsborgere, når der i ægteskabet mellem denne unionsborger og vedkommendes ægtefælle er født et barn, der er unionsborger og aldrig har udøvet sin ret til fri bevægelighed, og når sidstnævnte vil være nødsaget til at forlade Unionens område som helhed, såfremt det mindreårige barn, der er tredjelandsstatsborger, bliver tvunget til at forlade den pågældende medlemsstats område.**

Underskrifter